

Heel veel wilde dieren en kristalheldere rivieren in Pantanal en Bonito

Toegankelijk Braziliaans ecoparadijs

Van alle natuurlijke schatten die Brazilië herbergt is de flora en fauna in de deelstaat Mato Grosso do Sul misschien wel het meest toegankelijk. In wetland Pantanal zijn de wilde dieren niet verstopt in het dichte regenwoud, maar op enkele meters afstand te fotograferen. En als je je rond de plaats Bonito mee laat voeren door de rivierstroom zie je in het kristalheldere water alle soorten vissen aan je duikbril voorbijkomen.

De eerste kaaiman in een waterplas

Traditioneel eten van het houtvuur

Reis en verblijf: Voor elke portemonnee

In de Pantanal en Bonito kun je in luxe, prijzige resorts overnachten maar ook betaalbaar logeren bij de boer of in een degelijke pousada vanaf 30 euro per persoon per nacht. De route Campo Grande-Miranda-Bonito-Campo Grande telt ruim 600 kilometer en is prima te doen met een huurauto, mits je niet te ver het moerassige gebied intrekt. De meeste toeristen boeken echter vooraf een excursie bij het hotel of een touroperator. Wie nog meer avontuur zoekt, vervolgt de weg vanuit Miranda dwars door de Pantanal naar Corumbá, op de grens met Bolivia. Heen en terug zijn dat wel een kleine 400 kilometer extra. Ieder jaargetijde heeft zijn charme maar wanneer tussen oktober en maart de regens losbarsten en de Paraguay rivier het land onder water zet, kan het wel erg warm worden en is een boot vaak het enige vervoermiddel. De meest comfortabele reisperiode is in de droge koelere (maar nog altijd warm voor Nederlandse begrippen) maanden tussen april en september.

www.atrativosbonito.com.br

Met de boot over de rio da Prata

langs de zandweg levert nog opwindend op, maar eenmaal gearriveerd bij Fazenda 23 de Março vormen de tientallen kaaimannen, capibara's en toekans al snel een vertrouwde aanblik. In de bomen op het terrein hebben de zeldzame kobaltblauwe hyacinthara's hun nesten. Hier zijn ze helemaal niet zeldzaam.

Ook het symbool van de Pantanal, de ooievaarachtige jabiru met de zwarte kop en de rode nek, is alom aanwe-

zig. Voor een wolfe, reuzenmierener of anaconda moet je iets meer geduld hebben en wie een jaguar of poema ziet, is bevoorrecht.

Zoals bij veel overnachtingsadressen in het zuidelijke deel van dit grootste wetland ter wereld (ruim vijf keer zo groot als Nederland) logeer je hier bij een boerenfamilie. Je mag dan ook helpen met het dagelijkse werk, zoals koeiendrijven te paard. Maar sportvissen, op safari gaan of gewoon relaxen

De hyacinthara is zeldzaam, maar niet in de Pantanal

tereré (opwekkende ijskoude kruidenthee).

Tijdens wandelingen door het afwisselende landschap van grasland, bossen en waterpartijen vertelt de lokale gids van alles over de bomen en planten, terwijl weer een kaaiman voor onze voeten het water inschiet.

Kalksteenbodem

Het is de eerste halte van een vijfdaagse rondreis vanuit deelstaathoofdstad Campo Grande, in het lege zuidwesten van Brazilië. Na het plaatsje Miranda verlaten we het laagland en buigen over prima asfaltwegen af naar het zuiden, richting de Serra da Bodoquena. In dit heuvelachtige bosgebied ligt Bonito, al acht keer op rij verkozen tot de beste ecotoeristische bestemming in Brazilië.

Nog geen twintig jaar geleden was dit een voor toeristen onontdekt gebied dat bedreigd werd door houtkap en grootschalige landbouw en veeteelt. Hoe anders is de situatie nu. Sinds het midden van de jaren negentig heeft kap plaatsgemaakt voor herbebossing en worden toeristen gecontroleerd

Wandelend door de cerrado, dichte begroeiing met kleine bomen.

in het zwembad met uitzicht over het uitgestrekte savannelandschap kan natuurlijk ook, lurkend aan een beker

toegelaten tot de vele natuurlijke rijkdommen. Wie geen georganiseerde excursie heeft geboekt kan bij het toe-

Cachaça proeven in de fabriek van Taboa.

De capibara is het grootste knaagdier ter wereld en in de Pantanal op enkele meters afstand te fotograferen.

rismebureau in Bonito vouchers kopen voor een attractie. Iedere waterval, grot of snorkeltocht in de rivier kent een maximaal aantal deelnemers.

Zo wordt het wankel evenwicht tussen mens en ecologie in stand gehouden. Dat is noodzakelijk want de kalksteenbodem van de grotten en rivieren is kwetsbaar. Tegelijkertijd is deze ondergrond de reden van het unieke dat Bonito biedt: de kristalheldere wateren.

Onpeilbare diepte

Hierdoor zie je vissen in allerlei kleuren en formaten aan je voorbijzwemen wanneer je je mee laat drijven in de stroom van de Rio da Prata of de Rio Sucuri. Misschien even schrikken in het begin, maar al snel ben je één met de grote vissen in deze kleurrijke onderwaterwereld. En een piranha of kaaiman kom je niet tegen, want die leven hier niet. Met het hoofd boven water maakt de surrealistisch aandoende ervaring plaats voor een eenwording met het oerwoud waar-

uit slechts dierengeluiden klinken.

Dankzij de kalksteen en de zoninval is het water in de Gruta Azul ook diepblauw, oogverblindend afstekend tegen de witte rotsformaties. In het net zo blauwe Lago Misteriosa mag je snorkelen en een onderwaterblik nemen in de onpeilbare diepte. Bij 220 meter is men gestopt met meten. Wie van meer actie houdt kan abseilen, raften, mountainbiken en duiken rond Bonito. Uitrusten doe je bij een waterval of aan een rivierstrand.

De restaurants serveren specialiteiten als pacu en piraputanga. Deze grote roofvissen komen uit de Pantanal want in de kristalheldere wateren rond Bonito is visvangst verboden. Ook de kaaiman en de capibara hebben dezelfde weg naar de menukaart afgelegd. Wie 's avonds vertier zoekt en cachaca (Braziliaanse rum) in allerlei smaken wilt proeven, kan terecht in de levendige bar Taboa, die pas sluit wanneer de laatste gast vertrekt.

Tekst en foto's: Hans Veltmeijer

Op safari rond zonsopgang

Relaxen bij het hotel met uitzicht over de savannen

Mix van culturen

De nabijheid van Paraguay heeft de cultuur van dit deel van Brazilië sterk beïnvloed. Zo is de sopa Paraguaya (hartige taart) een culinaire specialiteit van de streek en spelen muzikanten in Bonito op de Paraguayaanse harp en dansen de polka. Veel zuidelijke Pantaneiros stammen af van de oorspronkelijke bewoners, de Tupi-Guarani-indianen, en de eerste kolonisten, Spanjaarden. Maar het lege land dat in 1870 overbleef na de oorlog met Paraguay heeft ook veel migranten uit vooral het zuiden van Brazilië getrokken. Zij aten tijdens de lange weg op hun karren naar 'het beloofde land' rijst met gedroogd en gezouten rundvlees. Deze 'arroz carreteiro' is nu een regionale specialiteit, net zoals de vleesrijke barbecue. Vergeet ook niet te proeven van de pittige piranhasoep die bovendien lustopwekkend zou zijn.